

Eitjes Nachtpauwoog (*Saturnia pavonia*), excursie Fochteloërveen, 27 mei 2017. Foto: J.Bouma (zie pag. 8)

Net uitgekomen rupsen van de Nachtpauwoog (*Saturnia pavonia*), excursie Fochteloërveen, 27 mei 2017. Foto: S.Sinnema (zie pag. 8)

Krakeling (*Diloba caeruleocephala*)
Liphústerheide, 28 sept.
Foto R.Wijma (zie pag. 31)

Sneeuwbeer (*Spilosoma urticae*), Foto R.Wijma
(zie pag. 30)

Zilveren Maan (*Boloria selene*)
Foto: M.Pemmelaar

Waarschijnlijk heeft het hoogtepunt tussen deze twee data gelegen. Maar of het net zo succesvol was als vorig jaar betwijfel ik. Er bloeiden veel minder Grote Kattestaarten dan het jaar daarvoor. Het wisselvallige weer moet daar debet aan zijn geweest.

De hekkensluiter qua bijzonderheden voor dit jaar is de **Gentiaanvedermot** (*Stenoptilia pneumonanthos*) (zie foto pag. 15). Die zag ik op 4 september in hetzelfde biotoop als van de Zilveren Maan, tussen Blauwe Knoop en Klokjesgentiaan.

Nachtvlinderwaarnemingen uit het Burgumer-Mar gebied, de Leien en de Liphústerheide Reinder Wijma & Natalia Zacarias

De Leien en het Burgumer Mar

Dit jaar mochten wij een vergunning ontvangen van Staatsbosbeheer om te nachtvlinderen rond het Burgumer Mar en de Leien. Beide meren zijn grotendeels omringd door moeras en vooral bij vogelaars een populaire plek om te bezoeken. Afgelopen jaar hebben wij hier plm. 12 x gestaan met onze generator en de 400W HPL lamp. Bij de Leien hebben wij steeds op dezelfde plaats langs de NW-zijde inventarisaties uitgevoerd met een focus op macro nachtvlinders. Op het moment

dat dit geschreven wordt is er nog veel uitzoekwerk te verrichten m.b.t. de waargenomen micro nachtvlinders. In totaal zijn rond de 135 soorten macrovlinders waargenomen waaronder de Gevlamde Rietuil (*Senta flammea*) die op 2 juni in aantal op het laken verscheen (8 stuks!).

Gevlamde Rietuil (*Senta flammea*)
Foto: R.Wijma

Op dezelfde avond verschenen er 5 Moeras W-uilen (*Lacanobia splendens*). Verder zijn noemenswaardig de Sneeuwbeer (*Spilosoma urticae*) (zie foto pag.18), de Geelbruine Rietboorder (*Archanara dissoluta*), het Moerasgoudvenstertje (*Plusia putnami*), het Rietluipaard (*Phragmataecia castaneae*) en de Kajatehoutspanner (*Pelurga comitata*). Tot onze verrassing blijkt er ook een populatie van de micro *Nascia cilialis* (Moerasduiveltje) aanwezig te zijn. Tot voor kort kwam deze soort alleen rond de Biesbosch voor maar is zich langzaam noordwaarts aan het uitbreiden.

De Leien blijkt dus een belangrijk gebied te zijn voor echte moeras-specialisten!

Rond het Burgumer Mar is de inventarisatie wat minder aaneengesloten vanwege het gebrek aan tijd en omdat we ook inventariseren bij de Liphústerheide. We hebben plm. 5x op twee plaatsen aan de oostzijde gestaan. Na september werd dit vrijwel onmogelijk omdat er te veel hoornaars op het laken verschenen. Toch bleek vanwege de rijkere vegetatie dan bij de Leien dat hier veel meer soorten op het laken kwamen. De zeldzame moerasspecialisten die bij de Leien voorkomen ontbreken hier maar worden aangevuld met soorten die meer in bosgebieden voorkomen. Noemenswaardig zijn hier de Gehakkelde Spanner (*Ennomos erosaria*), Oranje O-vlinder (*Pyrrhia umbra*), de Saffraangouduil (*Tiliacea aurago*) en de Wilgentandvlinder (*Notodonta tritophus*). De Tweekleurige Heremietuil (*Ipimorpha subtusa*) was in aantal aanwezig. Wat micro's betreft is de Gezoomde Valkmot (*Evergestis limbata*) het vermelden waard.

Thuis in Drachten

Omdat wij aan een park in Drachten wonen is het interessant om daar ook af en toe kleine inventarisaties te doen. Op 6 juli verscheen er een Meldedwergspanner (*Eupithecia simpliciata*) op licht in het park. Deze soort komt vooral aan de kust voor en wordt veel minder in het binnenland gezien. Verdere opmerkelijke waarnemingen betreffen een Zwarte W-Vlinder (*Macaria wauaria*). Deze soort leeft op bessenstruiken en wordt slechts af en toe in het zuidoosten van de provincie waargenomen. Een trekker uit het zuiden is de Getekende Gamma-uil (*Macdunnoughia confusa*) die in ons deel van het land weinig wordt waargenomen. Vaste waarden in het park zijn de Gevorkte Silene-uil (*Sideridis rivularis*) en de Lichte Korstmosuil (*Bryotropha domestica*).

De Liphústerheide

Wij waren blij dat we toestemming hebben gekregen (van It Fryske Gea en van de familie Van Harinxma) om op de Liphústerheide inventarisaties te doen. De laatste keer dat hier inventarisaties zijn gedaan ligt alweer enkele jaren achter ons en omdat het een uitgebreid heidegebied is met natte en droge gedeelten waren onze verwachtingen hoog. Uiteindelijk zijn er plm. 210 soorten macro's waargenomen op de ongeveer 15 avonden/nachten dat wij er gestaan hebben. Er is een hiaat in de

maand juni aanwezig (toen waren de omstandigheden gunstig met warm weer!) omdat wij toen op vakantie waren.

Spardwergspanner
(*Eupithecia
abietaria*). Foto:
R. Wijma

Hieronder volgt een korte lijst met de meest interessante waarnemingen:

- Eikenvoorjaarsuil (*Orthosia miniosa*), 1 op het laken op 7 mei. Schaarse voorjaarssoort.
- Spardwergspanner (*Eupithecia abietaria*), 2 op het laken op 23 mei, deze grote “Eupi” wordt slechts een handjevol keren per jaar waargenomen
- Veenheide-uil (*Acronicta menyanthidis*). Er is een grote populatie aanwezig van deze zeldzame vochtige heidesoort, op 23 mei ongeveer 25 op het laken!
- Heidedwergspanner (*Eupithecia satyrata*). Enkele malen op het laken, een weinig waargenomen heidespecialist.
- Schijnnonvlinder (*Panthea coenobita*). Verschillende malen op het laken, een prachtig gekleurde soort met naaldbomen als waardplant.
- Karmozijnrood weeskind. (*Catocala sponsa*). Zeldzame soort die een zeer goed jaar heeft gehad, wij hadden 3 op licht op 19 juli.
- Krakeling (*Diloba caeruleocephala*). Schaarse najaarssoort op 28 september in aantal op het laken. (zie foto pag. 18)
- Bruine Zwartstipuil (*Xestia baja*). Deze soort wordt doorgaans in lage aantallen waargenomen, maar op 7 augustus verschenen er rond de 35 op het laken!
- Wilgenhermelijnvlinder (*Furcula bifida*). Leeft in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden vooral op populier. Dit is op de liphusterheide in voldoende mate aanwezig. Slechts 1 exemplaar op 23 mei op het laken.

- Diana-uil (*Griposia aprilina*). In Friesland vrij algemeen vergeleken met andere provincies, maar het is mooi om deze prachtige soort voor het eerst op het laken te hebben (3 oktober).
- Nachtpauwoog (*Saturnia pavonia*). Wij hadden de soort nog nooit op het laken gehad, er is vermoedelijk een gezonde populatie aanwezig.

Ook hier is er nog veel uitzoekwerk m.b.t. micro soorten. De lijst met micro's wordt in een later stadium afgerond.